

BET partnerių susitikimas Ispanijos Lugo mieste

Erasmus+ projekto Let's BET for heritage! (liet. „Vienykimės dėl Europos paveldo išsaugojimo!“) dalyviai vyko į antrąjį projekto partnerių susitikimą Ispanijoje Lugo mieste. Susitikimas vyko kovo 10-16 dienomis. Mūsų gimnazijai ir Lietuvai atstovavo grupė mokinių – Evita Cololo, Eivilė Čakaitė, Ieva Sutkutė, Ignas Dumbliauskas, Tomas Mikučionis ir Lukas Užkuraitis, išvykoje juos lydėjo gimnazijos direktorė Egidija Vilkienė, dailės mokytojas Virginijus Sutkus ir projekto koordinatorė Gitana Stukienė.

Pirma diena

Dalyviai iš penkių projekte dalyvaujančių šalių – Ispanijos, Italijos, Lenkijos, Rumunijos ir Lietuvos – susirinko Lugo miesto *IES Nosa Señora dos Ollos Grandes* mokykloje, kur visus pasveikino mokyklos direktorius, grupės prisistatė ir per integracinius žaidimus artimiau susipažino su partneriais užsieniečiais. Pirma bendra veikla buvo „Lobių ieškojimas“ mieste naudojant *Wikiloc* programėlę. Vizito šeiminkai ispanai paruošė užduotis, vėliau gautą rezultatą mokiniai pristatė visiems. Lobių ieškojimas Z kartos jaunimui yra daug įdomesnis ir paprastesnis, jei visagalis internetas po ranka! Buvome pakviesti oficialaus vizito į miesto rotušę, kur miesto merė pasveikino susitikimo dalyvius ir užtikrino, kad mes patirsime nepamirštamą įspūdžių Lugo mieste. Dabar jau žinome - merė buvo teisi.

Lugas (isp. Lugo, lot. Lucus Augusti) – Šiaurės vakarų Ispanijos Galisijos regiono miestas, įkurtas 25 m. pr. m. e., turi beveik 100 tūkstančių gyventojų. Senovės Romos laikų miesto sienos, vienintelės pasaulyje išlikusios neapgriuvusios, yra įtrauktos į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Sienų aukštis – 10 metrų, plotis – 6 metrai. Miesto sienos yra lankomos ne tik turistų – čia nuolat vaikštineja ar sportuoja vietos gyventojai. Mieste esanti Romos katalikų katedra mena VIII amžių. Lugas yra svarbus ir pasaulio piligrimams, Šv. Jokūbo keliu keliaujantiems į Santjago de Kompostelos miestą, nes Lugo apylinkėse esantis *Camino Primitivo* įsilieja į *Camino de Santiago*.

Dar viena įdomi veikla mūsų laukė mokyklos sporto aikštyne. Gavome progą parungtyniauti žaisdami ispanų tradicinius sporto žaidimus. Kuris lankstesnis ir taiklesnis? Kuri komanda vieningesnė ir stipresnė virvės traukimo rungtyje? Kaip tokiais atvejais sakoma, nugalėjo draugystė.

Pirma diena baigėsi. Laukė vakarienė projekto partnerius priėmusiose ispanų šeimose.

Antra diena

Rytmetį skyrėme namų darbų - projekto partnerių gamtos paveldo pristatymui. Apie Lietuvos gamtos paveldą informaciją paruošė mūsų mokiniai Ieva, Eivilė ir Lukas. Taip pat visiems susirinkusiems parodėme video medžiagą apie mūsų gimnazijos *BET* projekto grupės vizitą į Metelių regioninį parką. Filmą sukūrė dailės mokytojas Virginijus Sutkus, tekstą anglų kalba įgarsino Evita. Mūsų pasirodymo pabaigoje Evita padainavo lietuvišką dainą.

Toliau vykome į vieną Galisijos regiono lankytinų gamtos paveldo vietų – Katedrų paplūdimį (isp. Playa de las Catedrales). Vietos valdžia šį paplūdimį yra paskelbusi nacionaliniu paminklu, jis nuolat patenka į įspūdingiausių pasaulio pakrančių vietų sąrašus. Savo vardą šis paplūdimys gavo dėl natūraliai susiformavusių uolų, kuriose atsiveria 30 metų arkos, ertmės, kupolai, urvai. Tarsi pati gamta – jūra ir vėjas – pasistatė sau didingą katedrą. Vėjo švilpimas tarp uolų, sakoma, net primena vargonų muziką. Mes patys įsitikinome, kad, norint apžiūrėti šias arkas, reikia pasidomėti apie potvynius ir atoslūgius. Ačiū partneriams ispanams, kurie mus perspėjo apie artėjančią bangų mūšą, kitaip tikrai batus būtume sušlapę. Nepamirštama patirtis!

Tos pačios išvykos metu lankėmės nedideliame žvejų uoste, kur susipažinome su tunų žvejybos ypatumais ir tinklų gamyba. Pirmiausia apsilankėme dabar jau muziejumi tapusiame žvejų laive ir išklausėme ilgamečio žvejo įdomų, informatyvų ir humoro pilną pasakojimą apie tunų žvejybą, žvejų gyvenimo sąlygas. Pasirodo, tinklų gamyba – viena iš nykstančių profesijų, nes darbas sunkus ir menkai apmokamas. Tinklus gaminančios moterys supažindino mus su darbo procesu ir naudojamais įrankiais. Keista, bet jos nesiskundė, kad sunku, vadinasi, myli savo darbą ir jaučiasi reikalingos. O, kad visi taip!

Antra projekto susitikimo diena, kupina įspūdžių, baigėsi. Nuotaikos nesugadino net pliaupiantis lietus.

Trečia diena

Iš pat ryto vizito šeimininkai ispanai pakvietė visus į ispanų ir galisų kalbų pamokas. Reikia priminti, kad Ispanijoje yra keturios oficialios kalbos – castellano, katalonų, baskų ir galisų. Galisijos regione mokyklose mokoma dviejų oficialių šalies kalbų. Pažintis su partnerės šalies kalba yra viena iš projekto veiklų. Gal trumpos ispanų - galisų kalbų pamokėlės paskatins mokytis dalyvius naujų kalbų?

Po teorinio susipažinimo su Šv. Jokūbo keliu, išvykome į praktinę veiklos dalį – trumpam tapome piligrimais ir, grožėdamiesi Galisijos gamta, nuėjome kelis kilometrus vadinamojo “Camino primitivo”. Kalnuotos apylinkės skendėjo sodrioje žalumoje, žiemą šiame regione iškrenta gausus kritulių kiekis. Vietos gyventojai dėl to tik džiaugiasi, nes daug lietaus žada derlingus metus, begalę jūros gėrybių ir karštą vasarą. Kitas mūsų sustojimas buvo tradiciniame Galisijos kaime O‘Cebreiro. Kaimo bažnytelėje saugomi Viduramžiais piligrimų ypač garbinta relikvija – taurė, vadinama „Galijos šventuoju Graliu“, ir Šventasis Raštas, parašytas keliomis dešimtimis pasaulio kalbų. Radome ir lietuvišką egzempliorių. Jaukiame kaimelyje ant kalno keteros išliko apskritos akmeninės nendrėmis dengtos pirkelės ‘pallozos’. Apie jas mums papasakojo vietos gidas. Tuos, kurie iki projekto vizito Ispaniją įsivaizdavo kaip saulėtą ir šiltą kraštą, oras nustebino – pasnigo!

Išvykos į Galisijos gamtos paveldo vietas įspūdžius mokiniai pristatė mišrioje tarptautinėse grupėse.

Ketvirta diena

Vieną projekto veiklos dieną paskyrėme pažinčiai su Galisijos regiono sostine, Santjago de Kompostela. Apie beveik 800 km nusidriekusį piligrimų kelią iš Prancūzijos į Santjago de Kompostelos miestą Ispanijoje kasmet sužino vis daugiau žmonių. Vieni eina pėsčiomis, kiti važiuoja dviračiais, joja arkliais. Pilgrimais Šv. Jokūbo keliu mina jau daugiau nei tūkstantį metų.

Pasak legendos, IX a. Iberijos pusiasalyje klaidžiojęs piemuo naktį išvydo ryškia žvaigždę. Eidamas jos link, praleido visą naktį, o paryčiais, prisėdęs pailsėti, išvydo nišą, vedančią prie oloje paslėpto marmurinio sarkofago. Ten ir buvo rasti Šv. Jokūbo palaikai. Nuo tada ši vieta tapo piligrimystės meka. Mūsų projekto dalyviai taip pat aplankė Šv. Jokūbo katedrą, stebėjo Obradoiro aikštėje susirinkusius piligrimus, klausėsi galisų liaudies instrumento dūdmaišio garsų.

Dar viena projekto dalyvių aplankyta vieta buvo Galisijos šiuolaikinio meno centras “Museo do Pobo Galego”, įsikūręs vienuolyno patalpose ir pasakojantis apie Galisijos istoriją, meną ir kultūrą. Jame yra 11500 daiktų, įskaitant meno, archeologijos ir žemės ūkio objektus, kostiumus, papuošalus ir muzikos instrumentus.

Dienos neužteko, kad susipažintume su Santjago de Kompostela iš arčiau, bet tik dieną čia praleidę tikrai norėsime vėl sugrįžti.

Penkta diena

Paskutinę projekto veiklos dieną pradėjome apsilankymu parodoje „Gamtos fotografai 2018“. Mokiniai gavo individualias užduotis – išrinkti jiems labiausiai patikusį fotografijos darbą, rasti sąsajų su savo šalimi, vėliau pakomentuoti pasirinkimą. Puikioje erdvėje demonstruojama gamtos fotografijų paroda nepaliko nė vieno abejingo.

Sugrįžome į mokyklą ir tęsėme pažintį su Galisijos regiono tradicijomis ir kultūra. Veiklos organizatoriai į svečius pakvietė liaudies muzikantus, kurie supažindino mus su galisų muzikos instrumentais, mokė groti tamburinu (liet. būgneliu) ir dainuoti liaudies dainas. Muzikinę dalį užbaigė vieno iš projekto vadovų ispano Javier pasirodymas. Kartu su savo roko grupės nariu jis pristatė šiuolaikinę ispanų muziką. Auditorija ošė – visiems labai patiko ispaniški ritmai ir muzikantų energija!

Pabaigoje mokiniai atliko baigiamąsias užduotis Kahoot platformoje. Buvo įdomu pažiūrėti, kas tiksliausiai ir greičiausiai atsakė į pateiktus klausimus apie projekto veiklas.

Projekto veiklos savaitė Lugo mieste baigėsi. Laukė kelionė namo. Tik sugrįžome mes jau kitokie.

Birželio 1-7 dienomis projekto *Let's BET for heritage!* dalyviai susitiks mūsų gimnazijoje. Jau laukiame!

Projekto koordinatore Gitana Stukienė

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Ši informacija atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.